

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Félévre . . . . . 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető küldemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adóznak vissza.

HIRDETÉSI DÍJAK

olcsó díjazásba szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok többszöri hirdetésnél árkedvezményben részesülnek. Nyitlár petít sora 30 fillér

Utóhangok.

Sirba szállott nemzeti politikánk és társadalmi életünk történetének egy darabja. Magis kort éve, megérdemelt nyugalomba tünt le az élet színpadáról a volt kereskedelmi miniszter, miniszterelnök, közös pénzügyminiszter és főrendiházi elnök — **Szlávy József koronaőr**, kinek vezető és hazája történetében dicsőségesen végigküzdött szerepet juttatott az ég. Oly időben élünk, melyben a halál nevezetes férfiak sorában gazdagon arat s követendő példaként azoknak csak dicső emléket hagyja ránk. Nem mulaszthatjuk el, hogy meg ne emlékezzünk pár szóval azon férfuról, ki Magyarország válságos sorsának nehéz időben nem megvéteendő érdemeket szerzett magáának.

Szlávy József egyike azon nagyoknak, kikkel utókorunk fel nem ér. Mindezek a XIX. század első negyedében született alapítói a modern Magyarországnak bánulattal töltenek el minket, ha tekintetbe vesszük vasakarerejüket, áldozatkész hazafiasságukat és a nagyszerű eredményeket melyeket elértek. Tanulmány tekinte-

tében mindnyájan sokkal egyszerűbb utou haladtak, mint a mai kor — s mégis edzettebbek, kitartóbbak és körültekintőbbek voltak. De miért? mert magasztos ideál lebegett szemük előtt: a h a z a s o r s a, a h a z a n a g y s á g a! Arról volt szó, hogy Magyarország szabad és modern legyen. A szabadságharcz ideiglenes diadalaival és annak tragikus kimenetele, de még inkább az ezt követő politikai üldöztetések martyrkora volt tulajdonképpen felső iskolája azon férfiaknak, kik hivatva voltak Magyarországnak az európai államok sorában méltó helyet kivívni és biztosítani. Ezek egyike volt Szlávy, áldozatkész, nemes szerénységű férfi, ki hivatva lenni látszott arra, hogy az elmúlt nehéz időkből közvetítő, esilapító és épen azért hasznos szerepet töltsön be.

Nagyobb szabású működése ezelőtt 30 évvel kezdődött, midőn kereskedelmi miniszter lett. És midőn ezután a pártzavarok Lónyay miniszterelnököt lemondásra kényszerítették, senki más nem tölthette be a megüresedett tárczát, mint Szlávy, s hogy utóbbi mindent megtett a mit

az akkori válságos és fenyegető pénzüviszonyok között lehetett, azt Szlávy érdemei közé Klio bizonyára feljegyezte. Koalíció, fuzió! hallszott akkor minden oldalon — és Szlávy helyét átmeneti kabinetjével betöltötte Bittó, kit nemsokára Tisza követett. De Szlávyt a parlament, a kormány sokáig nem nélkülözötte. Az országgház elnöke lett és Hoffmann halála után közös pénzügyminiszter. Gróf Andrássy boszniai politikája nem a legnépszerűbb volt akkor Magyarországon. Szlávy feladatául tüzte ki, hogy Andrássy intenczióit érthetőkké teszi és a realizáláshoz vezti. Midőn azonban látta, hogy körül van véve ellenségektől, midőn észre kellett vennie, hogy meggyőződése elleni politikát akarnak ráerőszakolni, pillanatig sem habozott és lemondott a tárczáról, mely személyének amugy is teher volt.

* * *

Okányi Szlávy József született 1818. évi november hó 23-án Győrött, hol édes atya, ki Bihar megyéből származott, akkor a 13. magyar gyalogezred kapitánya volt. Mivel röviddel azután atyját Itáliába helyezték, hová családja is követte, Szlávy ifjúsága első éveit ha-

TÁRCSA.

DALOK.

Belenéztem . . .

Hel-néztem két ragyogó szempárba,
Ott is vezetett az én szívem nyugalmá,
Azt hittem, csak abba lelem üdvömet . . .
Én Istenem, bocsásd meg a bűnömöt . . .
Az a szempár volt a hitem, mindenem,
Az lett az én szenvedésem, gyötrelmem,
Az a szempár megülte a lelkemet . . .
Én Istenem végy magadhoz engemet.

Nagy Domokos.

Viszontlátás.

Rövid volt együttlétnünk,
Oh, a oly rövid a boldogság!
Elváltunk talán mindörökre,
Hogy hü szívemet bú gyötörje
S ne halljam ajkid vig dalát!

Oly boldog vagyok akkor,
Ha rólad, Édes, Álmodom;
Szívemben újra remény éled,
Hisz nemsokára látlak téged,
Oh édes . . . édes angyalom!

G. I. I.

Csifó Julis.

(Folytatás és vége.)

Délután híre futott a faluban, hogy a finom ur elutazott nagy birtelen; de ugyanakkor Csifó Julisnak is hullt helyét találták. Villámgyorsan

járta be a falut, hogy a Csifó Julis megszökött, elment azzal a finom urral.

-- Tudtuk, hogy ez lesz belőle, örökké fenn hordozta az orrát -- mondogatták az emberek. Hiába no, a kivel a rossz már egyszer incselkedni kezd, annak már vége.

A szomorú hír lejutotta a jó szülőket, a két öreg házában örökös tanyát vert a bú, folytonosan siráltak, siratták azt a rossz leányt, a ki szó nélkül hagyta ott őket öregségükre. -- Megveri az Isten! Isten, ne verje mégse, legyen boldog, nagyon boldog, elég ha ők szenvednek a jó öregek.

Julis ezalatt uszott a boldogságban; fény, pompa vette körül, csillogó teremben lakott, s ahogó helyemben járt, szóval megvolt, a mi után oly sokáig vágyódott. Az a finom ur szerette, legalább úgy mutatta; örökös szeretkezéssel telt el idejük, hefeľulva a mámorba, a részegítő kéjbe. Nyílt házat tartottak, tivornya tivornyát ért, örökös tobzódás, ebből állt az életük.

Julis hamar beletalálta magát az új életbe. És az a sok finom ur meghódolt a ragyogó szépségű fiatal aszony kedvessége előtt. A falusi ártatlan leánykából nagyvilági dáma lett, a ki felvedve szülőit, csendes falucskáját, dévaj urakkal koczintgatta a vékony pezsgős poharakat. Elfelelte azt a két jó ureget, a kik beczelő gyöngédséggel dédelgették szemük fényét -- leánykájukat, a ki rossz, nagyon rossz lett. Oh, a boldogság, a mámor mindent feledtet.

A világon minden alá van vetve a mulandóság nagy törvényének; így a Juliska szépsége is napról-napra kezdett jolalenni. -- Az örökös tivornya, a féktelen kéjvágy összetörte az úle, falusi levegőhöz, a csendes falusi élethez szokott testét -- tünkre ment. Oda lett a viruló rózsás arcz, elveszítette fényét az a hódító szempár, a duzzadó pieziny ajak elfonnyadt, mint a dérepte virág. A délezeg junói termet összemert, a szép Juliska kiaszott, beteges, vézna teatté tőpürődött össze.

A mint fogyott a szépsége, ahhoz mérten csappant meg a finom ur lángoló szerelme is. És ez úgy fájt Julisnak. Oh, most már eszibe jutott a csöndes falucska, szerető szülői; most már belátta, hogy sokkal jobb lett volna ott maradni a élni békeségben, szeretetben. Megborzadt önmagától. Hát ki és mi ő tulajdonképen? Egy gazdag kalandornak pénzen vásárolt, kitartott szeretője, egyéb semmi, a kivel mindenki tetszés szerint bánhat el, a kinek minden gyalázatot el kell tűnie, hisz meg van azért fizetve, nincs joga szállani. Most bánta csak ballépését, a mikor már késő, a mikor már belemerült a gyalázat undok posványába, a honnan nincs menekülés, nincs szabadulás.

Az eddigi boldogságot, haj be keserű szenvedés váltotta fel! Az a finom ur már nem szerette, hisz csak addig kell a virág, a mig virul s illata elkábit, mámorba ringat, hervadt elfonyadt virág eldobni való.

zárán kívül töltötte és ugyanott végezte az elemi iskolákat. Ezután visszatért a Szláv család Bécsebe, hol József a Theozináumi akadémián végezte, gymnasium és egyetemi tanulmányait. S miután jogvégzettséggel a Scheunitzzi akadémián a bányászati kurzust is sikerrel végezte, állami szolgálatba lépett. Első alkalmazását Oraviczán nyerte, honnan Bécsebe rendelték az udvari kamarába. Itt maradt 1846-ig. Ez évben a budai m. kir. kamarában fogalmazóvá s röviddel ezután titkárrá nevezetett ki. Az 1848-as események ezen állásában találták. Midőn Kossuth Lajos átvette a pénzügyminiszteriumot, megbízta Szlávót az oraviczi bányahivatal vezetésével, a honnan azonban Szlávynak nem-sokára Debreczenbe kellett visszahuzódnia. Itten Duschek akkori pénzügyminiszter oldalán titkári minőségben működött, de már 1849. tavaszán ismét visszatérhetett Oraviczára, hol mint kir. biztos működött a szabadságharc befejezéséig.

Röviddel ezután Szláv fogságba került és hadi törvényszék elé állítottott, mely 5 évi várfogságra ítélte. E büntetésből 2 évet Olmützben töltött ki. Midőn szabadságát visszanyerte, Puzsonyba, később birtokaira Bihar megyébe húzódtott vissza és itt gazdasággal foglalkozott. — 1865-ig teljes visszavonultságban élt, midőn Bihar megye főispánjává nevezetett ki. Életének ezutáni folyását ismerjük az előzményekből. Meghalt folyó évi augusztus hó 8-án. Eltemetett 11-én d. u. 3 óra-kor Zsitva-Ujfaluban. —t.

Védekezés a jégverés ellen.

A tizenkilencedik század a tudomány, a táldékonyág, a villamosság százada. Az emberi fűrkésző ész röpke szárnya oly magas régiókba ragadta a haladás szekerét, hogy a bűmülettel határos elragadtatással szemléljük, a mint magasabb és magasabb ivezetekben, meg nem állva, folyton fűnnebb és fűnnebb emelkedik.

Kezünkben a villamos erők egész hatalma s nincs talán messze az idő, midőn a Niagara-

zuhatag képviselte millió és millió erő a villamosság fejlesztésének szolgálatában elő fogja lépni, hogy Észak-Amerika ennek a nagyzerűségében elragadtatásig gyönyörködött, hatalmas vízességnek fogja köszönni mindazt a tengernyi erőt, mely a villanyvilágításához és az összes gyáraknak munkaképeségéhez megkívánatik.

A villamosság megismerésének tudománya kiderítette, hogy a levegő villamos erővel van tele, s hogy ezen villamos erők a jégviharok és jégfelhők képződésénél effectualis szerepet visznek.

A jégverés kiszámíthatlan károkat szokott előidézni s pár pillanat alatt százak, meg százaknak keserves verejtékes munkáját teszi semmivé.

Minél fiatalabb a növényzet, legyen az fiatalos erdő, szőlő vagy gyümölcsös vagy más erdei ültetvény, annál nagyobb a kár; míg a teljesen érett gabonamezőkben szintén jelentékeny veszteséget idézhet elő. S mi volt védelmünk e hatalmas erővel szemben? Midőn a régebbi időben bejárta a harangok vészhangja a levegőt, a hívő lélek a Leghatalmasabbhoz fflyamodott, térdrohorolt valamely fészület előtt és buzgó imában kérte a legjobb Atyát, hogy osszassa el a vészthozó felhőket. Meg van ez ma is. De már már a romlás mélyéigbe süllyedt emberiség szívében nem az az erős hit lángja lóg, mely hegyeket képes áthelyezni, hanem annak csak pigológ mécsse s így az ima ereje nem is lehet olyan intenzíven ható.

A tudomány segítségére sietett a meg-sikamlott emberi észnek. S megtalálta védekezés módját akkor, midőn a jégeső keletkezésének okait a szél által lehűtött felhők nagymérvű párolgását és a villamos erők együttes működését hozza fel. A theoría nagyon helyes.

Lényege a következők:

Egyanis dr. Traubert szerint a jégeső oly módon keletkezik, hogy a rohamos légecsere kö-
vetkeztében keletkező szél a levegő felső rétegeiben uszó felhőkhez érve, azok felső felületét kiterjeszti, gyors párolgásba hozza, miáltal az azokban tömörült vízecsappék nagy része gyorsan lehül és jégdaravá fagy. Ezeket a nemleges villamossággal töltött jégdara-szemecskéket vonzzák az alattuk levő réteghen uszó pozitív villamosságú zéró fok alatti, de még meg nem fagyott vízecsappék, miáltal azok a darazsemecskére rá-
tagynak.

Ezek a jégdara-szemecskék most pozitív villamosságúvá válnak és a még alattuk levő víz-
ecsappék a felettük újból képződő negatív villamosságú darazsemecskék magukhoz vonzzák, a mely folyamat többször való ismétlődés után előidézi az ismeretes réteges szerkezetű jégzacsécskéket.

E folyamat addig tart, míg a villamos ki-
sülés be nem következik és a jégzacsécskék a földre nem esnek.

A zéró pont alá hűtött vízecsappék csak a teljes nyugalom mellett maradhatnak csepfolys állapotban s azonnal megfagnak, mihelyt valami szélárattal érintkeznek vagy ha rázkódtatás éri őket.

No már most, ha gyors egymásutánban lö-
völdöznek, a keletkező hanghullámok s felfelé töltülő gázok által okozott légmozgás következtében a levegő 0 fok alá hűtött vízecsappéi azonnal jéggé fagnak, egyenkint megszilárdulnak és a felhőréteghen levő negatív villamosságú dara és jégzacsécskékel egyenlő villamosságúvá válnak s így szokat nem vonzzák.

Ezzel meg van akadályozva az, hogy a jégzacsécskék egymáshoz tapaljanak és meg-
nagyobbodjanak.

A lövöldözés által a levegő villamos fe-
szültsége és a felhőrétegek módosulást szenved-
vén, ellentétes villamosságú felhők nem keletke-
hetnek, a meleg levegő a hideggel fo ytonos ve-
gyülési, összekeveredési processusban van s a keletkezett kisebb dara-jégzacsécskék a föld vonzó erejének hatásá alatt a melegebb alsó rétegho jutván, mielőtt a földre esnének, már esecsap-
pekká változnak.

E tény s meteorológiai állomásokon több helyen megfigyeltetvén, beigazolást nyert.

(Folyt köv.)

Oltáregyleti estély.

Egy rövid hét alatt olyan szép mulatságot
összehozni, a milyen a szombat esti szögödfürdői
közvacsora volt, csak a mi Oltáregyletünk képes.

Hiába tornyosultak szombaton délután a
sütét fellegek az égen, hiába eredt meg a mu-
latságok sikerét összerontó eső, ijeszto hatást
egyik sem gyakorolt közönségünkre; azért el-
ment mindenki, hisz előre tudtuk, hogy egy oly
sikerült mulatság lesz ez, a melyről elmaradni nem
szabad, nem lehet.

Oly zsúfolásig tele volt a szögödfürdői nagy
terem, hogy igazán mondvá, talán többen nem
is fértek volna el.

Hét óra tájban vette kezletét a vacsora. De
aztán, milyen vacsora volt? A plakátok azon hir-
detése, hogy a város legzobb s előkelőbb hölgyei
szolgálának fel, fényesen bevált, sőt még azt is
odatehetnők, hogy no meg a vidék szép hölgyei
is; mert hát a vidékről is szoktak ott lenni egy
olyan közvacsorán, a melyet a mi Oltáregyletünk
felkeas hölgyei rendeznek.

A vonzó hatás elől, melyet felszolgáló höl-
gyeink gyakoroltak a vendégekre, nem térhetett
ki senki. Hisz ki térhetne ki két ragyogó szem-
pár elől, melynek birtokosa egy sültés vagy
tésztás tálat tartva kezében, oly igéző módon
kínálja vendéget. Csak az a tekintet elbtűvöl, s
hát ha hozzávesszük még azt az angyali szíves-
séget, azt a mézes szavakat, a melylyel a kínál-
gatást kifejezték. Volt ott minden, a mit az em-
ber épen kívánt s csak egyetlen szóval kellett
kifejezni ezt a kívánságot, s már egy adonisi
termettől, mosolygó arcú hölgy. — a haj-
ban csailagkoszoruként csilgogó konfettivel, hozta
azt. — De mit locsogok ilyeneket, hisz nem kel-
lett ott kérni semmit, mindent hoztak kérés nél-
kül, mintegy előre kitalálva az embernek még a
legrejtettebb gondolatát is. Híah hiába, nem
azért áldotta meg az Isten hölgyeinket akkora
nagy leleményességgel, mely szombaton este igá-
zán tetőpontját érte el.

S a jökévd mind jobban csapong, a drága
szép hölgyek mind nagyobb és nagyobb kitar-
tással teljesítik feladatukat, a pezsgős palacszkok
mindinkább és inkább durrognak, oly derült ke-
dély uralkodik mindenütt; s azt hinné az ember,
hogy ennek a vacsorának nem is lehet vége.
Igen, igen, de volt még a vacsoránál is igézőbb
valami. a minek olajtása a hölgyek ajkain már
mind sürribben és sürribben kezdett nyilvánulni.
Talán még táncolni is kellene, ezt lehetett már
mindeufél. Hogyne is vágytunk volna már a
táncz után, mikor a vacsora alatt a derék, jó

Julia helyzete pokollá változott, az örökös
szemrehányás ugy érette lelkét; de csak türt,
tovább szótlanul. Egyszer aztán nem bírta szó
nélkül elhallgatni a sok szemrehányást. De ez
volt a veszte. A finom ur durván rátámadt, hogy
még ő mer szólni, hisz ha szerette őt — meg-
fizette szerelmét busásan, hisz kiemelte a porból,
uri asszonyt, fess damát csinált belőle s még ő
mer panaszkodni, ő a haláttan. Juliat ez aztán
végkép elkészerítette, ugy fájt a lelke, ugy sajo-
gott a szíve s szíve sajnását még jobban fokozta
a multak emléke.

Egy áldorhézolt éj után az finom ur újra
rátámadt Juliora, szidalmazta s végre megütötte.
Julia sirva fakadt. — „Ne sirj szép mákvirágom,
hisz megfizetem azt az arculesapást, a mint
megfizettem eddig is mindent. Ne félj, megfize-
tem s aztán eredj, ócska butor nem kell nekem“
s aztán durván röhögve, egy pénzárcazt dobott
Julia elébe. Julia már tovább nem bírta, fölkapta
a tárczát s a finom ur arczába vágta: „Nesze,
nem kell a pénzéd!“ — Mint egy dühös állat,
rohant rá Juliora s aztán ütötte, a míg az össze-
rogyott, s kihurcsolva az ajtón, a lépcsőn lelékte.
Julia ájtultan esett össze.

Mikor magához tért, olötte állt a való rideg
valóságában.

Hová menjen — vissza? nem, nem, oda
soba. Haza? Igen, haza; oda vissza a cse-
des faluba, a szerető szülők karjaiba, a kik min-

dent meghocsátanak, — ott talán gyógyulást ta-
lál, talán enyhülést nyer.

* * *

Egy szép napon nagy esőülett támadt a
Csifó Péter kapuja előtt. „Mi az, mi történt“
kérdézősködtek egymástól. „Hazajött Julia, meg-
jött, oh de már nem az a szép Julia többé, beteg,
nagyon beteg, talán meg is hal.“

Oda bent a házban a két siró öreg, ápol-
gatja azt a becsett, sápadt arcú, beteg, nagyon
beteg leányt, a ki ugy fekszik ott, mint egy ha-
lott s csak ellehértült szájának rángatózása mu-
tatja, hogy még él. „Oh, leányunk, édes jó leá-
nyunk, mi lett veled, jaj, mi vé lettél, oh Istenem,
Istenem“, zokog a két öreg s az a siró hang
ugy belenyilallik a Julia szívébe. Hisz ő az oka
mindennek. Aztán elkezdett beszélni, oh már nem
a régi hangon, mely szelid volt, mely kedves
volt, mint az esti szellő lágy fuvalma, hanem
lassan, csáindegán, közbe-közbe köhögve, és
mindegyre odatapadt az ajkához száraz nyelve.

— Elvitt innen messzi... messzi, — nagy
városba, palotába és ott éltünk soká... soká,
mámorító boldogságban. Aztán egyszer... oh
Istenem! — elvette a becudletem. Jaj Istenem,
mért is tettem, oh, mért tettem. Mikor aztán
beledobott az örökös kárhozatba, gyalázatba, ak-
kor... akkor eltaszított... a nyomor...

Itt elakadt a szava és nem is szólalt meg
többé, meghalt szépen, csáindegán virradóra.

Csikai elbűvölő nótái egész magukkal ragadtak, s akartunk már az ő anyagi táncznotái mellett is az est emlékeivel foglalkozni. E kívánásoknak is elég volt téve. Egyszerre csak az egész terem végig harsogott, hogy künn a tűzijáték megkezdődött, s míg mindnyájan kiszaladtunk, hogy gyönyörködjünk a szebbnél szebb rakétákban s talán kissé ezek szemlélésébe is feledtük magunkat, addig belülről az asztalok részint kinepültek, részint a sarokba lettek szorítva s üres lett a tér, hogy kezdetét vegye a táncz, az az isteni élvezet.

No de még mielőtt ezt megkezdettém, talán jó lesz említést tennem a világpostáról is, mert ez is volt. Szép leány volt a postás s szebbnél szebb levelező-lapokat lehetett kapni ott, a melyek a négyelet pécstőljevel ellátva repültek szét a legkülönbözőbb helyekre, hirdetésben a szombat esti közvacsora fényességét s a rövid szünet alatt, a mely asztalok szétszedéséig tartott, úgy megindult volt a levelező-lap írás, hogy még most is tartana ha Csikái hegedűjén a keringő akkordjai fel nem hangzottak volna. — Éz aztán véget vetett mindennek. Mindent feledve, sietett mindenki lejteni az anyagi táncot. Soha pezszebb jövedvet, derültebb hangulatot nem láttam még annál, a mely a táncok alatt minden keblet elfogott. A tóurtánczok egyre tartottak, a négycesek s a csárdások elragadó képet nyújtottak. Virradni kezdett, azonban ezt senki nem vette észre, hisz nem is lehetett, mert már az estélyt hirdető plakátokra az volt kiírva: vége 8 órakor. Egy kissé ugyan el volt számítva a végpont, de nem sok különbséggel, mert bizony 5 óra lett, a mikorra az utolsó tánczos is kilebent a tereméből.

Vége lett a szép estélynek, pedig úgy szeretők volna, ha még most is tartana, hisz ily kedélyesen mulatni nem mindig van alkalmunk. No de úgy hiszem, hogy a fényes erkölcsi siker mellett az anyagi haszon is, melyet ez estély a jótékony célra hozott, ösztönözni fogja a Oltáregylet vezető lelkes bűlgyeit, hogy minél több hasonló estélyről gondoskodjanak. Most pedig fogadják ez estélyért a megjelentek szívből jövő igaz köszönetét s fáradozóinknak legszebb jutalmául szolgáljon az est fényes sikere.

Rs.

Mindenféle.

— **Lengyel Géza** † Mint futó tűz terjedt el, a mult szerdán a reggeli órákban a hír, hogy Lengyel Géza törvényszéki albiró agyonlőtte magát. Hihetetlenül hangzott, s az utcán járó-kelek kételkedve adták tovább; hiszen még iszem jöttünk a halálos végül párbaj okozta izgalomból, s máris egy újabb áldozatot követelt magának kicsiny társadalmunkból a halál?

De sajnos a szomorú hír valóban bizonyult. A derék, fiatal albiró, ki közbecsalásnak és szeretetnek örvendett, csakugyan ön kezével oltotta ki életét.

Még az előző napon szokott pontosságával végezte hivatalában teendőit; esto társaságban volt, a hol senki sem sejtette sötét tervét, mert habár megelőzőleg beszélt is egygel-mással az üngylikóságáról, akkor az itju szívének szokott jó kedvét mutatta, a mi azonban úgy látszik csak színelv volt, mert haza menve le sem fektült, hanem már pár perc múlva magára emelte a gyilkos fegyvert, a nélkül, hogy csak egy sort is irt volna arról, hogy mi adta azt kezébe.

A szerencsétlen véget ért fiatal embernek táviratilag értesített családja úgy intézkedett, hogy földi maradványait Brassóba szállítsák s az ottani családi sírholtba helyezték örök nyugalomra, minek folytán már másnap délelőtt 11 órakor a megyei közokmányos hivatalos szobájában történt egyházi beszentelés után nagy részvétellel kísérték ki a helybeli indóházhoz, hol kártársai

nevében Antalfy Gábor törvényszéki bíró bucsuztatta el a következő szép beszéddel:

Állj meg egy perczre Lengyel Géza, kedves kártársunk, igaz barátunk, hadd vegyünk búcsut tőled, a ki bucsuzatlanul hagyta itt mindnyájunkat. Vegyünk búcsut mielőtt az édes szülőföldre vinnék nyugodni porhüvelyedet, melyből lelked elszállott, visszatért Alkotójához s most ott áll lelked — a fiatal bíró — az Örök az igaz bíró előtt, várva annak ítéletét az ítélet fellett, a melyet magad mondottál ki tomagadra, s a melyet oly könnyörtelenül végre is hajtottál.

Még egy éve sínes, hogy mint fiatal bíró körünkbe jöttél telve ambícióval, tettvágygal, s felruházva ama tulajdonságokkal, a mik egy fiatal ember szép jövőjére nézve zálogot képeznek. Vajon sejtetted e akkor, midőn a kanyargó Olt völgyén felfelé jöttél s láttad hullani a sárga lombokat, tűnni gyorsan s letarolt rétet, meztől hogy ezeknek már a legközelebbi lombjai, virágai fognak búcsut inteni neked utolsó utadon?

Ki hitte volna közüllünk, hogy a tegnapielőtt még vidám, ifjú, ma már sózlan, hideg halott lesz? Csak eljött szavaid engedtek sejtetni, hogy borongó lelked a vég, a megsemmisülés gondolatával tételődik. De a halál Daemona már jó ideje, hogy melletted leselkedett, s habár küzdöttél vele sikerrel, egy önfeladott pillanatban karjába dobta magadat. Miért? Hasztalan kutatjuk az okot, hisz oly fiatal voltál, s az életnek még csak ezután kellett volna örömeiket nyújtania neked.

Háiba intézünk száz kérdést is magunkhoz, felelni nem tudunk; csak te tudnál megmondani, de te nem felelhetsz, ajkaid elnémultak örökre, s titkokat magaddal viszel, nem hagyva mást hátra nekünk kártársaidnak, jó barátaidnak ismerőseidnek, a kik életedben mint arra méltót tisztelni, becsülni és szeretni tanultunk, hogy halálod után emlékedet híven megőrizzük.

S most mielőtt utolsó Isten hozzádot mondanánk, vidd magaddal az emléked iránti tiszteltünk jelképeit: e virágokat, e koszorukat, mert habár ezek múlok is, de amazok zablunkban el nem múlnak!

S midőn visszaadnak az anyaföldnek, talál meg azt a nyugalmat, a mire anyire vágytál, s álmaidban szódd tovább azokat az édes arany-szálakat, a miket itt ünkezüleg téptél szét.

Kedves halott barátunk! Isten veléd!

A beszéd elhangzása után a koporsót a már e célra elkészített vasuti kocsiha emelték, s a mélyen megindult közönség szívében részvétellel a leajtott özvegy ódes anyja és testvérek iránt oszlott szét.

Nyugodjék békében!

— **Gyászír.** Steiner Fülöp a jótékonyágról híres székesfejérvári püspök az ecclesia militans e kiváló s mondhatni legnagyobb alakja folyó hó 11-én szívvelhűdés következtében teeti nyaralójában elhunyt.

— **Áthelyezés, illetve kinevezések.** Lapunk zártakor vesszük a következő hírt, a mely szerint *Bándi Vazul* a csiksomlyói róm. kath. főgymnasium öröme igazgatója áthelyeztetett a brassói r. kath. főgymnasium igazgatójává. Helyére Cs. Somlyóra gymnasium igazgatóinak *Pál Gábor* a csiksomlyói főgymnasiumban érdemekben gazdag tanára, seminariumi és internatusi régeanek *Bálint György* a gyulafehérvári főgymnasium kiváló tetszetéül tanára nevezetett ki.

— **A székely ipar érdekében.** A nagymélt. kereskedelemügyi miniszter ur székelyföldi útja után azonnal megbizta a marosvásárhelyi kereskedelemi és iparkamarai elnökséget, hogy beutazva a székelyföldi városokat és községeket lépjen közvetlen érintkezésbe az iparosokkal s az így szerzett tanulmány alapján tegyen részletes javaslatot, hogy a gyár-, kézmű- és házi ipar terén az egyes helyeken minő ipari fejlesztéseket lehetne megkezdeni. A kamara e megbizáshoz már hozzá is fogott s Tauszig B. Hugó kir. taná-

csa, Szakács Póter kamarai titkár, Orley János iparfelügyelő urak, mint kiküldöttek legelőször is Csikmegyében, ennek gyergyói részében kezdték meg tanulmányozásukat. Folyó hó 8-án délelőtt Gyergyó-Ditróban, déttán Szárhegyen, 9-én Gy.-Szentmiklóson volt az illeték érdekeltségével az értekezlet, melyen legelőször is a vidék ásványgazdaságáról folytattak eszmecsere-t hogy t. i. minő ásványokat lehetne iparilag fel dolgozni. Ilyenekül feljegyeztettek: a ditrói vagyis a szienit, márvány, vas, kőszén, majd áttért az értekezlet a növények sorára, a melyek közül különösen a kimeríthetetlen faszlomány jó az első helyre; de figyelmel érdemel a kender és lentermelés is. A gyáripár meglonostása során az értekezlet mindenekelőtt jónak látná, hogy a gyapjútermelés már olyannyira elő van haladva, hogy ez biztos alapul szolgálhatna a gyár létesítésére. Különösen a házi ipar venné ennek nagy hasznát, mert a sok időbe kerülő gyapjúfőnő készítése olcsóbb és jobb lenne. E gyár létesítésére legkedvezőbb hely Ditró lenne, mert ennek a vidékén legelterjedtebb a gyapjútermelés. A kézműipar terén szükséges intézkedés az ipari hitelviszony javítása. Gy.-Ditróban még nem lévén ipari hitelviszonyok, ennek létesítéséül az ipartestületi elnökség hízattot meg. Egy magyar iparpártoló egyesület alakítása is szükségesnek mondatott ki.

A házi ipar köréből különösen a szőttesek és gyapjú pokróczok készítésének tovább fejlesztése ígér jövőt. E kettőből oly speciális ipar ágak fejlődhetnek, melyek kivitelre is bizony számíthatnának. Altalában az értekezlet nagyon tanulságos és beható eszmecsere-t folytatott a gyergyói ipar fejlesztéséről. Közlekedés szempontjából a vasut kiépítésé égető szükaégnak jelentetett. A kiküldött tagok egyeseknél a műhelyeket és házi ipari készítményeket is megtekintették. A szerzett tapasztalatok és tanulmányozás alapján a kiküldött bizottságnak módjában lesz a valóságnak megfelelő és kimerítő jelentést terjesztetni a kereskedelemi miniszter ur elé, ki ennek alapján megteheti a kellő intézkedéseket iparunk fellendítésére.

— **Az Erdélyi Gazdasági Egylet** folyó évi augusztus hó 31. szeptember 1., 2. és 3. napján Kolozsvárt a sötatéri Állatkiaállítás helyiségekben és az ennek folytatását képező Lövöldében és kertjében Állatkiaállítás, továbbá gazdasági gép-, szerszám-, kellekek-, anyagok-, termények- és termékekről bemutató kiállítást rendez, a melyre az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

— **Lopás.** Sárig István csikszépvízi lakostól, a míg ez egy kocsi mellett a szabadban aludt csikszentmiklósi Szász Gábor 40 kor. 30 fillért a pénzest tárczával együtt elloport.

— **Bál.** A csikszentmárton—csakfalvi ifjuság. saját terme díszítésére és batorzata javára, folyó hó 19-én (vasárnap) az olvasókör díszteremben zártkörű táncestélyt rendez.

— **Tüzeset.** Folyó évi július hó 29-én este fél 11 órakor Gyimesliükki Kolesár Györgynek egy fából épült zsindegylet földtűt esdre teljesen legett.

— **Vízfelvétel.** Folyó évi augusztus hó 3-án csikrákosi Simon József 1 éves és 10 hónapos Erzsébet nevű leánya az Olt vízébe fulladt.

— **Művészet kedvelők figyelmébe.** Kalicza Gizella fonyképesző, — Kalicza Károly festőművésznek, két városunk intelligenciája művészi arcképfestményeiről ismer — leánya, ki e ideig elsőrendű fonyfarkba működött, városunkba érkezett s rövid idő tartam alatt itt fog tartózkodni. Ajánljuk út az érdeklődők becses figyelmébe.

— **Jegyzéke** a csikszentmártoni törvényszék büntető felekvíteli tanácsa által az 1900. évi augusztus hó 18-ik napján az 5. számú tárgyaló teremben megtartandó büntető felekvíteli ügyeknek. 1. 918. Sánta Ferenc d. e. 0 órakor, okirat hamisítás. 2. 1714. Fülöp Bíró Dénes d. e. 9 órakor. — 3. 1829. Fazakas Domokos d. e.

9 órákor, alyos testi sértés. 4. 1632. Bedő Domokos d. e. 9 órákor, hatóság elleni erőszak. 5. 2895. Blenci István d. e. 9 órákor, hatóság elleni erőszak. — Csik Szereda, 1900. augusztus 14-én.

— Füstnélküli mozdonyok. Nagyfotosságu találmányról adnak most hirt a drezdai lapok. A száz vasutak egyik igazgatója ugyanis pompás füstemésztő készüléket talált fel, a mely nemcsak a kellemetlen szagtól menti meg az utasokat, hanem állítólag óriási megtakarítást is okoz a vasutaknak. Chemnitzben négy mozdonyon kipróbálták a találmányt és konstatálták, hogy a maximális szénmegtakarítás havonként 13,000 kilogramm, a mi a száz vasutak költségében évi négy millió márkát jelentene. Egy füstemésztő készülék nem kerülne többé 100 márkánál; a száz vasutaknál működésben levő 1500 lokomotivnál a fűtészerelei költség mindössze 150,000 márkát volna tehát, a mi a 4 millió évi megtakarítással szemben elenyészően csekély. Ha ez a készülék tényleg oly pompásan bevált, mint azt a száz lapok írják, a találmányt bizonyára világszerte alkalmazásba veszik.

- A legsötétebb Horvátországból. A „Magyarország” küli a következő jellemző esetet:
- Vess keresztet.
  - Semmi válasz.
  - Nos, nem hallok? Vess keresztet. Talán nem tudsz keresztet vetni?
  - Nem, uram.
  - Hát imádkozni tudsz-e?
  - Nem, uram.
  - A „Miatyánk”-ot sem tudod?
  - Nem.
  - Mi ez itt? (A feszületre mutat.)
  - Nem tudom.
  - Mondd meg te (egy másikhoz fordulva), mi ez?
  - Az a Jézus.
  - Kicsoda a Jézus?
  - Azt nem tudom.
  - Tudsz imádkozni?
  - Nem.
  - Nem jársz a templomba?
  - Nem.
  - Soha sem voltál a templomban?
  - Soha.

Est a jelenetet az „Agrarier Tagblatt” tegnapi számában olvassuk. Az eset most 1900. július 31-én történt Petrinjában a törvényesek előtt, tehát közvetlen közelében Horvátország fővárosának Zágrábnak. — Az, a ki sem a Miatyánkot nem tudja, sem a feszületet és az azon levő Jézust nem ismerté; az egy 12 éves fiú volt. Az pedig, aki kijelentette, hogy soha templomban nem volt: az egy érett koru férfi volt. A bünesset, a melyet e két félvad egyén előtt tárgyalt a nevesett törvényesek: apagyilkosság volt és azt a tizenkét éves fiú követte el, — a ki nem tud imádkozni és nem tudja, hogy kicsoda Jézus. — „Lykurpos a híres törvényhozó — így szól az apagyilkos kitűnő védője — nem vette fel az apagyilkosságot büntető-kódexébe, mert azt hitte, hogy ilyen bünt el sem lehet követni.” — Az „Agrarier Tagblatt” ezután hosszasan fejtegeti, hogy minő méltó elmaradottsággal él Horvátország népe és sürgősen követeli, hogy a népnevelés érdekében mindent meg kell tenni.

— Bravuros lovaglás. A gyöngyösi huszárezred két hadnagya: Holeczwarth Károly és Gerdy Pál a múlt héten fogadásból Gyöngyösről Hatvára és vissza lovagoltak, a hatvan kilométeres utat egy traphan 3 óra és 10 perc alatt téve meg. Ugy a lovak, mint lovasaik a lehető legjobb kondícióban érkeztek meg és éppen nem látszott meg rajtuk a szép eredményű lovaglás legkisebb fáradsalma sem.

Szerkesztői üzenetek.

L. S. srak, Csik-Szeredán. A „Gondolatok”-at megkaptnak. Csekély kivétellel nyakatekert a logikájuk. Egyet közülük e sorokban csak azért, mert igazságot rejt magában, habár logika könnyen megcáfolható:

„A kutya hálás állat,
Az ember hálátlan kutya!”

Kisú drasztikus ugyan, de mivel én annyira kegyes levelemben a hálátlanodg főlé, ám pofakodjék a „Gondolatok”-tal tettedre szerint.

Igazság. Nagybecsi csakhét hálás köszönettel küldi, nek, ha lapunk poliháki volna. Így, úszintó sajnálatunkra nem tehetjük. Remek tolla azonban bizonyára nem tisztán poliháki feketedétt meg a azért biston reméljük, hogy poliháki eszes csakhétet is kapunk öntől.

R. L. n.É. Esor becsánat az „Oltáregylet” esküdjéről az elszámolást a mostani számban nem közölhetjük, mert egy kisú elkéso érkezett, a lapunk már egészen tömve volt akkor. Jövő számban okvetlen hozzuk, addig is szives türelmet N. D. Kolozsvár. A költeményeket nagyon köszönjük, egyet most is hozunk belőle, a többinek is sorát ejtjük.

Sz. M. Kondoros. Csizke szerkesztőgünkbe nem érkezett.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Szvboda József.

HIRDETÉSEK.

920 900. szám.

Árverési hirdmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíró-ságnak 1900. évi Sp. II. 19/3. sz. végzése folytán Bartha Ignác ügyvéd által képviselt Szultán Gergely csikszeredai lakos részére üv. Szakács Gergelyné csikszentdomokosi lakos ellen 152 kor. 94 fl. követelés a jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 1200 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 501/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és fellüglattatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást ezenvedő lakásán Csik-Szentdomokoson leendő megtartása határidőül 1900. évi szeptember hó 13-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt, a csikszeredai kir. járásbíró-ságnak 1900. V. 486. számú kiküldő végzése folytán 1900. június 28-án felvett jegyzőkönyvben összeirt tárgyak fellüglattattak, u. m. gazdasági berendezés a legtübbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felbivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttmel írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták, mert különben csak a vételár fűlődségére fognak utaltatni.

Kelt Csik Szeredán, augusztus hó 9-én.

Keresztes Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

50000 drb. 18 ezol hosszú
ZSINDELY

eladó! Hol? meg mondja a kiadó hivatal.

Száraz bükk tűzifát

kubikölenként. házhoz szállítva, 24 koronájával adok el. Megrendelhető és egy minta kubik-ól megtekinthető Csik-Szeredában (vár-utca) Koczka Béla kőműves mesternél. Ugyanott elsőrendű

f a s z é n

hektoliterje 84 fillér, vékója 20 filléért kapható.

HIRDETÉS.

Mintán a közdivásárhelyi Molnár J. műmalomtól újból bizományi raktárt nyertem, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy háromszéki buzából készült lisztekkel tisztelt főimnek állandóan szolgálhatok.

A molnár J műmalom lisztjei nemcsak páratlan jó minőségűek, hanem ez idő szerint a lehető legutányosabbak.

Már egy csekély bevásárlás is bárkit meg fog győzni arról, hogy ezen bizományi raktár megnyerése által az igen tisztelt fogyasztó közönségnek is szembeötlőn hasznos szolgálatot tettem.

Csik-Szereda, 1900. évi július hó 18-án.

Kiváló tisztelettel
Apponyi Károly.
4-6
(Vár-utca Jakab Lajos ur háza szomszédságában.)

Új mosó és vasaló üzlet nyitás!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomsára hozni, hogy Csik-Szeredában (vár-utca) H a j n ó d I g n á c z ur házában) egy a mai kor igényeinek megfelelő

mosó és vasaló üzlet

rendeztem be, s minden e szakmába vágó munkák jó, gyors és olcsó elkészítését elvállalom.

A n. é. közönség pártfogásáért escedezve, vagyok

Alázatos tisztelettel

Sipos Mari.